

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

8. De Imped. Cognationis spi[r]itualis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

uersa familia sint, inter se contrahere nullo iure prohibentur. Tertius modus est per modum affinitatis inter adoptatum & uxorem adoptantis, inter adoptantem & uxorem adoptati. At verò inter adoptantem & filij adoptiui parentes nulla legalis cognatio interuenit.

Est porò discrimen inter dictas species siue modos cognationis legalis, quod prima & tertia etiam dissoluta adoptione per mortem adoptantis, vel emancipationem adoptati, matrimonium dirimat, non item secunda, sed quamdiu adoptatus in potestate adoptantis manet. Quare facilis est modus efficiendi, vt filius adoptatus cum filia adoptantis carnali contrahere possit, si eorum alteruter secundum formam ciuiliū legum emancipetur.

CAP. VIII.

De Impedimento cognationis spiritualis.

Cognatio spiritualis est propinquitas secundum iuris canonici dispositionem, orta ex administratione, vel susceptione sacramenti baptismi, vel confirmationis. Nam sicut per naturalem generationem homo formatur & nascitur, postea verò roboratur corporaliter: Ita per sacramentum baptismi ac formatur ac renascitur, & per sacramentum confirmationis roboratur spiritualiter: quamobrem etiam in spirituali regeneratione intelliguntur esse parentes spirituales, videlicet, qui sacramentum ministravit, & parrinus, quibus
cum

cum secundum Ecclesiasticam traditionem magna reuerentia debeat ita antiquitus in Ecclesia obseruatum fuit, vt hæc spiritualis cognatio, perinde ac carnalis impedimentum esset matrimonij dirimens.

1 Cognationis spiritualis matrimonium dirimentis olim tres species erant Paternitas inter baptizantem, confirmantem, & patrilinos ex vna parte & baptizatum, vel baptizatam ex altera parte; Compaternitas inter baptizantem confirmantem patrilinos ex vna & parentes baptizati vel confirmati ex altera parte, & transfundebatur vtraque cognatio à viro ad vxorem, ita vt si coniugatus aliquam personam baptizaret, vel patrilinus esset, vxor eius similem cognationem cum eisdem personis, baptizato, vel confirmato scilicet, & parentibus contraheret. Denique fraternitas inter filios carnales baptizantis confirmantis, patrilinorum ex vna, & ipsum baptizatum vel confirmatum ex altera parte. Sed iure nouo Trident: sublata fraternitate, reliquæ duæ in vigore manent, sed ad vxorẽ non transfunduntur. Vnde Titius hodie non prohibetur sui baptizantis vel confirmantis, aut patrilini filiam, vel relictam vxorem ducere: sicut & pater Titij eandem relictam viduam iure nouo ducere potest.

2 Infidelis baptizans, etsi postea ad fidem conuertatur, & baptismum suscipiat, non contrahit cognationem spiritualem; ~~Etiam~~ quia infidelis, imò etiam Catechumenus Ecclesiasticis sanctionibus non obligatur: Tum quia fundamentum cognationis baptismus præteritus non amplius

ex-

existit. Quare licet post conuersionem & baptismum iam sit capacitas in subiecto, tamen non confurgit cognatio, quemadmodum neque relationes ad quorum similitudinem hæc spiritualis cognatio explicari debet, confurgere possunt, nisi existente eo, in quo fundantur.

Si homo fidelis filiū infidelis à sacro fonte suscipiat, & infidelis postea conuertatur ac baptizetur, oritur spiritualis compaternitas inter patrinū & parentē prolis baptizatae: Ratio, quia secundum iuris dispositionem spiritualis cognatio immediatè quidem contrahitur tantum inter baptizatum & baptizantem, mediatè verò ac consequenter redundat (spectato iure antiquo) in carnales filios baptizantis, & iure etiam nouo in carnales parentes baptizati, cum primum illi huius cognationis capaces sunt, quæ ipsa causa est, quod longè difficilior, imò verò nunquam pontificia dispensatio fieri soleat in spirituali cognatione paternitatis.

Legatus, qui nomine alterius tenet infantem, verè patrinus non est, nec spiritualem cognationem contrahit, cum non suo sed alieno nomine teneat. Vnde non improbabiler loquitur Sa. Virum loco mulieris, & mulierem loco viri tenere posse, sed consuetudo locorum in hac re attendenda est.

Qui autē legatum seu procuratorem mittit ad suscipiendum infantem vel confirmandum videtur cognationem spiritualem contrahere quia is, cuius nomine alter è sacro fonte suscipit, verè patrinus est. Contraria tamen sententia Henrquetz &c: pro-

&c probabilis etiam est saltem propter auctoritatem DD. praesertim cum casu qualitercunque dubio, & in canonibus non satis expresso, circa matrimonij impedimenta non irrationabiliter in partem negatiuam inclinare liceat.

6. Si sponsus de futuro prolem ex sponsa susceptam baptizet propter necessitatem soluantur sponsalia, ratione superuenientis cognationis spiritalis, & si baptizans nesciat suae sponsae prolem esse, quia nihilominus verè baptizans est, utpote habens intentionem Ecclesiae conformem baptizandi hunc hominem, quicumque sit. Alia ratio est de patrino, licet enim sponsus sciens lauans è sacro fonte prolem sponsae suae, cum ea matrimonium ante dispensationem contrahere non possit, secus tamen est, si nesciat esse prolem sponsae suae, sed arbitretur, esse alium infantem. Ad hanc enim cognationem requiritur scientia & animus suscipiendi & spondendi pro eo homine, quem animo suo concipit. Vnde error circa personam efficit, ut verè patrinus non fiat.

7. Si maritus cogente necessitate proptiam prolem baptizet, vel ut patrinus suscipiat, nullum impedimentum contrahit, quia C. ad limina. 30. Q. 1. *Inculpabile iudicandum, ad quod necessitas impulit.* Nam impedimentum petendi debiti à sacris canonibus constitutum est in poenam delicti, parens autem nihil delinquit, si in necessitate patrinus filij sui existat. Quod autem sponsus de futuro propter necessitatem baptizans prolem sponsae suae proprium impedimentum contrahat, non id statutum est in poenam, sed solum censetur moralis inhabilitas

litas ad matrimonium, qualis inhabilitas etiam sine culpa contrahi potest.

Si parens sine necessitate prolem propriam baptizet, vel in bapismo, vel confirmatione teneat, grauiter & mortaliter peccat, quia seuerè id prohibetur; Sed non est certum, quod à petitione debiti propterea impeditus sit. Certum tamen est, si coniunx ex ignorantia iuris aut facti prolem coniugis baptizet; aut teneat, nullo petendi debiti impedimento affici; Cum enim prohibitio illa in solo Ecclesiastico iure fundata sit, idè, quia eam ignorat, sicuti excusatur à culpa, ita & ab annexa pœna; Idem sentiendum de pœna priuationis debiti ob crimen incestus, qui fornicans cum coniuge alterius nescit prohibitum esse sub pœna priuationis debiti petendi.

Si sacerdos cum filia confessionis fornicetur, etsi nullam cognationem contrahat spiritualement, tamen videtur circumstantia in confessione manifestanda, sed contrarium asserunt Sa & Zedeluca.

C A P. IX.

De impedimento publicæ honestatis.

Impedimentum hoc prouenit ex quadam quasi affinitate cum consanguineis sponsi, canonico iure introductum ob publicam honestatem morum, vnde hodie intra primum duntaxat gradum (olim intra quartum) ac consanguineis sponsæ quamuis carnaliter non cognitæ nuptiæ celebrari validè non possunt ob publicam honestatem.

Si